

Asia: VN/1039/2018 ja YM010:00/2018

Lausuntopyyntö luonnonsuojelulailla rauhoitettujen lajien aiheuttamien vahinkojen korvausmenettelyn ja ennaltaehkäisyn lainsäädäntöä valmistelevan hankkeen loppuraporttiluonnoksesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Kuntaliitto pitää tärkeänä sitä, että lainsäädännön päivittämiseen on ryhdytty ja että säädösvalmistelun pohjaksi koottiin laajapohjaisen ohjausryhmän näkemys. Kuntaliitolla on ollut edustaja ohjausryhmässä.

Kuntaliitto kiittää lausuntopyynnöstä ja lausuu raporttiluonnoksesta seuraavaa:

Korvauksen hakemiseen ja maksamiseen liittyvä menettely

Nykyisellään sääntelytilanne ei vastaa perustuslain vaatimuksia, esimerkiksi viranomaisten tehtävistä ei ole säädetty lailla. On tärkeää, että korvausmenettelystä ja siihen liittyvistä viranomaistehtävistä on jatkossa selkeät säännökset ja että kunnallisille viranomaisille tehtäviä säädettäessä noudatetaan rahoitusperiaatetta. Kunnalliset viranomaiset (erityisesti maataloushallinnon) ovat osallistuneet, paikoin hyvinkin merkittävällä työpanoksella korvausasioiden käsittelyyn, ilman että ne ovat voineet kattaa työstä aiheutuneita kustannuksia. Nykytilannetta ei voida pitää välittömänä perusteluna lainsäädäntöratkaisulle tältä osin, koska nykytilanne perustuu käytännössä ympäristöministeriön ohjeistukseen ja käytäntöihin, joita ei ole lainsäädännön valmisteluprosessin kautta käsitelty eikä vaikutuksia siten myöskään ole arvioitu.

Kuntaliitto toteaa, että rahoitusperiaatteen noudattaminen on edellytys sille, että kunnallisille viranomaisille voidaan säätää uusia tehtäviä. Mikäli vahinkomäärät ja siten kunnallisten

viranomaisten työmäärät tulevaisuudessa kasvavat, tulee rahoitusperiaatteen toteutuminen turvata kulloisessakin tilanteessa.

Kuntaliitto pitää tärkeänä, että jatkossa korvausasioiden sähköistä käsittelyä edistetään ja kehitetään siten, että korvauksen hakijan asiointia voidaan sujuvoittaa ja että sähköiset järjestelmät helpottavat eri viranomaisten yhteistyötä ja vähentävät kaikkien menettelyyn osallistuvien hallinnollista taakkaa. Jatkossa on selvitettävä ja harkittava sellaisten keinojen käyttöönottoa, joilla esimerkiksi korvauksenhakijan omaa dokumentaatiota voitaisiin hyödyntää korvausmenettelyssä.

Korvauksensaajia koskevat vaihtoehdot

Ympäristöministeriöltä saadun tiedon mukaan kunnat eivät ole tähän saakka hakeneet korvauksia luonnonsuojelulailla rauhoitettujen lajien aiheuttamista vahingoista. Kuntia ei ole nykysääntelyssä kuitenkaan suljettu sääntelytasolla pois mahdollisten korvauksensaajien joukosta. Raportissa esitetään yhtenä vaihtoehtona kuntien rajaamista kategorisesti pois korvauksensaajien joukosta suoraan säädöstasolla. Tältä osin Kuntaliitto haluaa tuoda esiin myös ohjausryhmässä esitetyn näkökulman korvauksensaajia koskevaan rajaukseen liittyen.

Tilanne ei ole verrattavissa raporttiluonnoksessa mainittuun luonnonsuojelulain 53.5 §:n tilanteeseen, jossa on kysymys jonkin hankkeen estymisestä Natura-sääntelyn johdosta. Luonnonsuojelulailla suojellun lajin aiheuttamassa vahingossa on kyse tilanteesta, jossa kunnalle aiheutuu vahinko, joka on sen vaikutusmahdollisuuksien ulkopuolella. Kuntaliitto ei pidä perusteltuna, että kunnille kuuluvaa luonnonsuojelun edistämistehtävä tulkitaan siten, että sen perusteella kunnalle aiheutunut vahinko jätettäisiin korvaamatta. Vahingot myös jakautuvat alueellisesti epätasaisesti. Kuntaliitto pitää näistä syistä perusteltuna, että kunnat voivat saada valtiolta korvausta niille aiheutuvista korvauskelpoisista vahingoista.

Mättö Minna
Suomen Kuntaliitto ry - Alueet ja yhdyskunnat